

Nr 956

Av herr Hansson i Skegrie m. fl., om översyn av livsmedelsberedskapen.

(Lika lydande med motion nr 821 i Första kammaren)

En tillfredsställande livsmedelsberedskap, grundad på en tillräckligt omfattande och rationell jordbruksproduktion, är en mycket viktig del av vårt totalförsvar. Den jordbrukspolitiska utvecklingen och vissa faktorer i mekaniseringen gör det angeläget att rikta ökad uppmärksamhet på livsmedelsberedskapens problem. Det måste tyvärr konstateras att planeringen på detta område försumrats. Den översyn av försörjningsberedskapen på livsmedelsområdet, som statens jordbruksnämnd nyligen genomfört, kan möjligen verka som en väckarklocka. Den blottar stora brister i vår livsmedelsberedskap, och slutsatsen härvidlag måste bli att frågan måste föras fram till prövning i ett större sammanhang.

Under avspärrningsåren under andra världskriget kunde vi klara livsmedelsförsörjningen på ett i stort sett mycket tillfredsställande sätt. Det besvärligaste problemet var då drivmedelsförsörjningen. Jordbruksnämndens översyn visar att vårt nu starkt mekaniserade jordbruk står inför väsentligt ökade svårigheter i detta avseende, om en ny avspärrningskris skulle drabba oss. Numera finns inte hästar till förfogande som dragkraft. Jordbruket är helt motoriserat. Man måste räkna med övergång till gengasdrift för traktorer och skördetröskor etc. Det är inte någon hemlighet att beredskapen i detta avseende inte är tillfredsställande. På samma sätt torde det förhålla sig med den i ett krisläge känsliga elkraftsförsörjningen, som också är en livsfråga ur beredskapssynpunkt.

En viktig fråga är att beredskapslagringen byggs upp så att försörjningen i ett avspärrningsläge kan klaras på bästa möjliga sätt även vid den minskade självförsörjningsgrad som jordbrukspolitiken nu är inriktad på.

Vissa produktionslokaliseringar måste tillmätas särskild vikt i sammanhanget. De gäller såväl jordbruksproduktionen som livsmedelsindustrin. Den jordbruksnedläggning, som jordbrukspolitiken nu är inriktad på, betyder att delar av vårt land inte blir självförsörjande i fråga om t. ex. mjölk. Det är ur beredskapssynpunkt angeläget att klara transportfrågan särskilt med sikte på ett krigsläge. Det är också anledning att uppmärksamma, att jordbruksnedläggningen i mycket stor utsträckning torde drabba just de

1 — Bihang till riksdagens protokoll 1969. 4 saml. Nr 956—963

områden, som i första hand blir inkvarteringsområden för krigsevakuerade från tätorter, vilket ställer särskilda problem från beredskapspolitisk synpunkt. Ett annat väsentligt problem är att bebyggelse och andra användningar lägger beslag på en del av den bästa åkerjorden. Näralliggande problem har vi på vattenförsörjningens område. Slutligen är det från beredskapspolitiska synpunkter allvarligt att livsmedelsindustrier och livsmedelslager koncentrerats till några få särskilt sårbara orter.

Ytterligare ett väsentligt beredskapsproblem är arbetskraftsfrågan för jordbruket i ett avspärrningsläge. Mekanisering och specialisering har härvidlag ökat svårigheterna. En stor del av jordbrukets yrkesskickliga arbetskraft skulle inkallas till militärtjänst och måste då ersättas i krävande produktionsprocesser av orutinerad arbetskraft, om över huvud taget arbetskraft kan uppbringas. En reservarbetskraft måste helt enkelt finnas. Det är självklart angeläget att åtgärderna i en sådan situation är i förväg så exakt planerade som möjligt.

Det är enligt vår mening uppenbart, att livsmedelsberedskapens problem är av en så allvarlig karaktär, att de skyndsamt bör prövas i ett större sammanhang med representation för såväl de politiska partierna som konsument-, arbetsmarknads- och näringslivsorganisationerna.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt översyn av vår livsmedelsberedskap i enlighet med vad i motionen har anförts.

Stockholm den 28 januari 1969

<i>Nils G. Hansson</i> (cp)	<i>Ingrid Sundberg</i> (m)	<i>Arvid Nilsson</i> (fp)
i Skegrie		i Lönsboda
<i>Eric Nelander</i> (fp)		<i>Stig Josefson</i> (cp)
		i Arrie
